

Sajtó és Tájékoztatás

Az Európai Unió Bírósága
114/17. sz. SAJTÓKÖZLEMÉNY
Luxembourg, 2017. november 9.

A főtanácsnok indítványa a C-359/16. sz.
Ömer Altun és társai kontra Openbaar Ministerie ügyben

Saugmandsgaard Øe főtanácsnok véleménye szerint a nemzeti bíróság csalás esetén figyelmen kívül hagyhatja az Európai Unión belül kiküldött munkavállalók szociális biztonsági igazolását

A kiküldött munkavállalók E 101-es igazolásainak kiállításához kapcsolódó csalás fenyegetést jelent a tagállamok szociális biztonsági rendszereinek koherenciája számára, a tisztességtelen verseny egy formájának minősül és a nemzeti munkaerőpiacokon kétségessé teszi a munkafeltételek egyenlőségét

Egy, az építőipari ágazatban működő belga vállalkozás (Absa) alkalmazottainak foglalkoztatása tekintetében lefolytatott vizsgálat keretében a belga társadalombiztosítási felügyeleti szervek megállapították, hogy e vállalkozásnak több éve alig volt alkalmazottja, és az összes fizikai munkát bolgár vállalkozásoknak adta ki. Ezek a vállalkozások Bulgáriában úgyszólván semmilyen tevékenységet nem végeztek, és – részben más belga társaságok bevonásával és együttműködésével – munkavállalókat küldtek ki az Absa számára alvállalkozás keretében történő belgiumi munkavégzés céljából. Az érintett munkavállalók foglalkoztatását nem jelentették be a társadalombiztosítási járulékok beszedésével megbízott belga intézménynek, mivel e munkavállalók rendelkeztek az illetékes bolgár intézmény által kibocsátott E 101-es igazolásokkal, amelyek igazolják, hogy ők a bolgár szociális biztonsági rendszerben biztosítottak.¹

A belga hatóságok a kérdéses igazolások visszavonására irányuló indokolt kérelemmel fordultak az illetékes bolgár intézményhez, ez az intézmény azonban nem hozott döntést e kérelem alapján. A belga hatóságok ezt követően bírósági eljárásokat indítottak a vállalkozás felelőseivel szemben munkáltatói, vezetői vagy megbízói minőségükben, először amiatt, hogy olyan külföldi állampolgárokat dolgoztattak vagy engedtek dolgozni, akiknek a foglalkoztatási engedély előzetes beszerzése nélküli három hónapnál hosszabb ideig Belgiumban történő tartózkodásuk, illetve letelepedésük nem volt engedélyezett, másodszor amiatt, hogy a munkavállalók munkába lépésének időpontjában nem tették meg a társadalombiztosítási járulékok beszedésével megbízott intézménynél a törvény által előírt nyilatkozatot, és harmadszor amiatt, hogy a munkavállalókat nem jelentették be a nemzeti társadalombiztosítási intézetnél.

A hof van beroep te Antwerpen (antwerpeni fellebbviteli bíróság, Belgium) 2005. szeptember 10-i ítéletével elmarasztalta az érintett feleket és megállapította, hogy az E 101-es igazolásokat „csalárd módon szereztek meg azáltal, hogy nem a valóságnak megfelelő tényeket adtak elő abból a célból, hogy kijátsszák a közösségi szabályozás szerint a kiküldetésre alkalmazandó feltételeket, és ezáltal olyan előnyhöz jussanak, amelyet e csalárd magatartás nélkül nem tudtak volna megszerezni”.

¹ Ez az E 101-es igazolás megfelel az Európai Bizottság mellett létrehozott, a migráns munkavállalók szociális biztonságával foglalkozó igazgatási bizottság által szerkesztett minta-formanyomtatványnak. 2010. május 1-étől az E 101-es igazolás a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló, 2004. április 29-i 883/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2004. L 166., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 5. kötet, 72. o.) és a 883/2004/EK rendelet végrehajtására vonatkozó eljárás megállapításáról szóló, 2009. szeptember 16-i 987/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2009. L 284., 1. o.) alapján az A1 hordozható dokumentummá alakult át.

Az ügyben eljáró Hof van Cassatie (semmitőszék, Belgium) előzetes döntéshozatal céljából kérdést terjesztett a Bíróság elé. Arra vár választ, hogy a fogadó tagállam bírósága megsemmisítheti-e vagy figyelmen kívül hagyhatja-e az E 101-es igazolást, ha az általa értékelendő tényállásból az állapítható meg, hogy az igazolást csalárd módon szerezték meg vagy arra csalárd módon hivatkoztak.

Henrik Saugmandsgaard Øe főtanácsnok a mai indítványában azt javasolja a Bíróságnak, hogy határozzon úgy, hogy az E 101-es igazolás nem köti a fogadó tagállam bíróságát, amennyiben az megállapítja, hogy ezt az igazolást csalárd módon szerezték meg vagy arra csalárd módon hivatkoztak. Ilyen esetben ez a bíróság figyelmen kívül hagyhatja ezt az igazolást.

A főtanácsnok először is emlékeztet a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlatára, amely szerint az E 101-es igazolás köti a fogadó tagállam intézményeit. Ebből az következik, hogy e tagállam bírósága nem vizsgálhatja ezen igazolás érvényességét mindaddig, amíg azt nem vonják vissza vagy nem nyilvánítják érvénytelennek. A főtanácsnok ugyanakkor rámutat, hogy a Hof van Cassatie (semmitőszék) által feltett kérdés rendhagyó. A Bíróságnak ugyanis ebben az esetben azt kell meghatároznia, hogy az E 101-es igazolás kötelező jellegére vonatkozó ítélkezési gyakorlatát megalapozó megfontolások a fogadó tagállam bírósága által megállapított csalás esetében is érvényesek-e.

E tekintetben a főtanácsnok kiemeli, hogy a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint a jogalanyok az uniós jog normáira nem hivatkozhatnak csalárd módon vagy visszaélészerűen. Ennek következtében ilyen helyzetben az érdekeltek nem hivatkozhatnak a kérdéses igazolásra, és a főszabályt kell alkalmazni, amelynek értelmében a munkavállaló azon tagállam jogszabályainak hatálya alá tartozik, amelynek területén munkavállalói tevékenységét végzi.

A főtanácsnok ezt követően megállapítja, hogy az ezzel ellentétes megoldás elfogadhatatlan eredményre vezetne. A fogadó tagállam bírósága által megállapított csalás esetén az igazolás kötelező jellegének fenntartása ugyanis azt jelentené egyrészt, hogy a csalásért felelős személyek előnyt húzhatnak a csalárd magatartásukból, másrészt, hogy a bíróságnak bizonyos esetekben el kellene tűrnie, sőt elő kellene segítenie a csalást. Ezenkívül az E 101-es igazolások kiállításával kapcsolatos csalás fenyegetést jelent a tagállamok szociális biztonsági rendszereinek koherenciája számára is. Egyébiránt a csalárd módon megszerzett vagy hivatkozott E 101-es igazolás felhasználása a tisztességtelen verseny egyik formájának minősül, és a nemzeti munkaerőpiacokon kétségessé teszi a munkafeltételek egyenlőségét.

A főtanácsnok ugyanakkor pontosítja, hogy a csalást egy, az érdekeltek számára jogi garanciákkal ellátott, és alapvető jogait, különösen a hatékony jogorvoslathoz való jogot tiszteletben tartó kontradiktórius eljárás keretében kell megállapítani. Ezzel összefüggésben az illetékes hatóságoknak kell bizonyítékot szolgáltatniuk a csalás fennállására, vagyis a jogilag megkövetelt módon kell megállapítaniuk egyfelől, hogy azon feltételek, amelyekre tekintettel az igazolást kiállították, nem teljesültek (objektív elem), másfelől, hogy az érdekeltek szándékosan eltitkolták e feltételek teljesülésének hiányát (szubjektív elem). Csak ilyen különleges körülmények között állapíthatja meg a fogadó tagállam bírósága az olyan csalás fennállását, amely alapján az igazolás figyelmen kívül hagyható.

Végül a csalás megállapításának jogkövetkezményeit illetően a főtanácsnok hangsúlyozza, hogy a fogadó tagállam hatásköre csak az igazolás figyelmen kívül hagyására korlátozódik, és a csalás megállapítása csak e tagállam illetékes hatóságaival szemben fejthet ki hatást.

EMLÉKEZTETŐ: A főtanácsnok indítványa nem köti a Bíróságot. A főtanácsnok feladata, hogy teljesen pártatlanul és függetlenül eljárva a rábízott ügy jogi megoldására vonatkozó javaslatot terjesszen a Bíróság elé. A Bíróság bírái most kezdik meg a tanácskozást a jelen ügyben. Az ítéletet későbbi időpontban hozzák meg.

EMLÉKEZTETŐ: Az előzetes döntéshozatali eljárás lehetővé teszi a tagállami bíróságok számára, hogy az előttük folyamatban lévő jogvita keretében az uniós jog értelmezésére vagy valamely uniós jogi aktus

érvényességére vonatkozó kérdést terjesszenek a Bíróság elé. A Bíróság nem dönti el a tagállami bíróság előtti jogvitát. A nemzeti bíróság feladata, hogy az ügyet a Bíróság határozata alapján elbírálja. E határozat a tartalmilag hasonló kérdésben eljáró más nemzeti bíróságokat is köti.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

A kihirdetés napján az indítvány [teljes szövege](#) megtalálható a CURIA honlapon.

Sajtófelelős: Lehóczki Balázs ☎ (+352) 4303 5499

Az indítvány kihirdetésekor készített képfelvételek elérhetők: „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106